

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

54-2

BRNO 2013

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 54

Vě umě 3

Číslo 2

Issue 2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editor, Typography

Alice Del Maschio

Software
Software

Adobe InDesign CS5

Fotografie na obálce
Cover Photography

Kovový závěsek ve tvaru zvířete (viz obr. 5 na str. 136)
Metallic animal figurine pendant (see Fig. 5 on page 136)

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design s.r.o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2013

Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v ČR.

Copyright ©2013 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

Staré radnice a z prostoru Drubežního trhu. Nejintenzivnější známky osídlení jsou pak doloženy hlavně v centru města (Komenského a Palackého náměstí) a dále na jeho předměstích (Oslavanském a Kounickém). Značný význam Oslavanského předměstí byl potvrzen poznatky, které plynou ze situací, jež sem umožňují stratifikovat metalurgickou činnost. Význam předměstí vzrůstá společně s doklady nejstarší zděné městské architektury, která ve 14. století navázala na starší dřevozemní stavby, jež byly hlavně uvnitř hradeb nahrazeny kamenno-cihelnou. Na jejich místech vzniká postupně v 15. století stabilní měšťanská a selská domovní zástavba, která reflektuje stavební vývoj města.

Počátky městské fortifikace lze spojit pravděpodobně již s obdobím 14. století, kdy byly zbudovány brány s kamennými mosty, které lze umístit k dnešní Horní a Nové bráně. V pozdním středověku došlo také k realizaci opevnění kostela Nanebevzetí Panny Marie, jenž získal nejspíše již ve 14. století samostatnou hradební zeď. Stabilizace příkopů, včetně zbudování dřevěného mlýnského náhonu na ulici Mlýnská, souvisí evidentně až s dobudováním hradeb v 15. a 16. století. Na Kounické předměstí proniká zděná kamenno-cihelná architektura rovněž ve 14. století a je budována v podobném duchu, v jakém se rozvíjela vnitřní zástavba města a Oslavanského předměstí.

Petr Kos

Literatura

- Doležel, J. 1993:** Záchrané výzkumy ve středověkém jádře a předměstích města Ivančic (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 1991, 79–81.
- Doležel, J. 1995:** Ke vzniku a vývoji několika měst střední a severozápadní Moravy (Blansko, Ivančice, Tišnov, Velká Bíteš, Vyškov). *Archaeologia historica* 20, 201–217.
- Doležel, J. 1997:** Ivančice (okr. Brno-venkov). Historické jádro města. *Přehled výzkumů* 1993–1994, 197–200.
- Doležel, J. 1999:** Ivančice (okr. Brno-venkov). Středověké jádro města. *Přehled výzkumů* 39 (1995–1996), 401–404.
- Doležel, J. 2000:** K městskému zřízení na středověkém Brněnsku do roku 1411. In: M. Ježek, J. Klápště (eds.): *Mediaevalia archaeologica* 2. Praha, Brno: Archeologický ústav AV ČR, Praha, 159–259.

Resumé

Ivančice (Kat. Ivančice und Kounické Předměstí, Bez. Brno-venkov), Parz. Nr. 3163/3, 3163/1, 3163/4, 3164/1, 3164/2, 3290, 3239, 2769/3, 3167/6, 3130/5, 3164/1, 3130/1, 3167/4, 38/1, 38/2. Mittelalter, Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

JAROMĚŘICE NAD ROKYTNOU (OKR. TŘEBÍČ)

Intravilán obce. Středověk. Město. Záchraný výzkum.

V průběhu roků 2011 a 2012 probíhal archeologický výzkum při rekonstrukci kanalizace v centru Jaroměřic nad Rokytinou. V trase kanalizace v ulici Komenského se kromě středověkého a novověkého souvrství podařilo zdokumentovat dva zahloubené objekty z 12. století. Severně od místa v ulici Březinova pak kanalizace pronikla dva středověké sklepy. Ty byly notně poškozeny již stávající kanalizací a podařilo se zdokumentovat pouze jejich částečný půdorys.

David Humpola

Resumé

Jaroměřice nad Rokytinou (Bez. Třebíč). Mittelalter. Stadt. Rettungsgrabung.

JAVORNÍK (K. Ú. JAVORNÍK-MĚSTO, OKR. JESENÍK)

Zámek Jánký Vrch. Vrcholný středověk, novověk. Hrad, zámek. Záchraný výzkum.

Lokalizace v S-JTSK: bod 1) X = 1031631,56, Y = 556163,02; linie mezi body: 2) X = 1031638,17, Y = 556149,58; 3) X = 1031611,29, Y = 556134,82; 4) X = 1031592,57, Y = 556127,55 (směr od jihozápadu k severovýchodu); linie mezi body: 3) X = 1031611,29, Y = 556134,82; 5) X = 1031616,8, Y = 556125,79 (směr od severozápadu k jihovýchodu).

Záchraný výzkum byl vyvolán potřebou vybudování nového vodovodu, jehož trasy na nádvořích porušily archeologické situace. Výkop pro tento vodovod vedl téměř souběžně s kanalizací budovanou roku 2002 (Šlézar 2003; viz mapka tamtéž). Na malém jihozápadním nádvoří v místě bodu č. 1) byla v délce více než 2 m odkryta zeď z lomového kamene. Její šířka činila 0,9 m, avšak směřovala poněkud více k severovýchodu než stávající zástavba. Jako pojiva bylo použito středně kvalitní vápenné malty, přičemž koruna se nacházela v hloubce 0,6–0,9 m pod stávajícím povrchem. Poblíž této zdi byl rovněž zdokumentován a ovzorkován profil v délce 1,4 m. Bylo zjištěno, že toto souvrství spočívající přímo na skalním podloží o mocnosti 0,4–0,6 m je novověké.

Na velkém nádvoří v linii mezi body č. 2) a č. 3) byl zdokumentován další 3,5 m dlouhý severozápadní profil výkopu. Bylo zjištěno, že pod masivními novověkými dorovnávkami terénu (převážně stavební suti) se na bázi výkopu v hloubce 1,3 m pod stávajícím terénem nachází zachovalá oblázková dlažba. K podobnému zjištění došlo severovýchodně od bodu č. 3), kde byl zjištěn obdobný typ dlažby v hloubce 1,1–1,2 m.

Jihozápadně od bodu č. 4) v délce přibližně 11 m byla zejména na severozápadní straně výkopu zjištěna a zdokumentována další nejméně čtyři zdiva převážně